

# Verslag vergadering Wetenschappelijke Commissie – 23 april 2010, 14.00 uur – Het Pand (UGent)

## Aanwezig:

An Cliquet, Guido Dumon, Rudy Herman, Colin Janssen, Brigitte Lauwaert, Jan Mees, Filip Meysman, Jaak Monbaliu, Frank Mostaert, Marnix Pieters, Jan Seys (verslag), Eric Stienen, Jan Vanaverbeke, Wim Vyverman.

## Verontschuldigd:

Jean Berlamont, Kris Cooreman, David Cox, Nico Koedam, Jean Lanckneus, Frank Maes, Patrick Meire, Georges Pichot, Jurgen Tack, Gilbert Van Stappen, Nancy Nevejan, Patrick Sorgeloos, Stefan Van Damme, Ann Vanreusel.

## **1. Verslag vergadering 11 december 2009**

De vergadering wordt geopend door de voorzitter, met excuses voor de verandering van zaal. Het verslag van de vorige vergadering wordt goedgekeurd.

## **2. Bespreking voorstel nieuwe informatieve bijlagen**

Vanuit de betrachting de vergaderingen nog efficiënter en productiever te laten verlopen, en op basis van aanwijzingen vanuit de evaluatie VLIZ 2004-2009, zal informatie in de toekomst via een zestal informatieve bijlagen of lijsten ter voorbereiding van de vergadering worden verdeeld. Enkel waar pertinente vragen leven, zal op deze bijlagen dieper worden ingegaan. De gewonnen tijd zal worden gebruikt om ruimte te creëren voor belangrijke inhoudelijke discussies.

Zes informatieve 'lijsten' (voorbij en geplande "Evenementen", "Projecten", "Publicaties", "Onderzoeksinfrastructuur", "Advies & netwerking" en "Projecten in aanvraag"), worden ter vergadering – als voorbeeld voor hoe informatieuitwisseling standaard vanaf de volgende vergaderingen zal gebeuren – uitgedeeld en kort overlopen. Jan Mees belicht hoe deze informatieve lijsten zijn opgevat. Indien leden vragen hebben bij de toegestuurde documenten, kunnen ze antwoord verkrijgen via de contactpersoon vermeld of door het onderwerp te laten agenderen tijdens de vergadering. Hét grote voordeel van deze nieuwe werkwijze is dat het overzichtelijk registreren en kenbaar maken van acties door het VLIZ, de vergaderingen ontlast. De verdere uitwerking van de toekomstige vergadercultuur van de Wetenschappelijke Commissie wordt besproken op de eerstvolgende vergadering van de Raad van Bestuur van het VLIZ.

Qua 'Projecten' wordt enkel de Vlaamse bijdrage tot LifeWatch kort verder toegelicht door Jan Mees, met extra verduidelijking door Rudy Herman.

Binnen de rubriek 'Publicaties' wordt o.a. kort ingegaan op de programmering voor De Grote Rede, inclusief de planning om in najaar 2013 een "WO I en de zee" thematisch nummer te maken (+ vertaling in Engels). Rudy Herman meldt dat binnen het Departement Wetenschap en Innovatie dhr. Pierre Ruyffelaere verantwoordelijk is voor dit aspect en dus een mogelijk interessant contactpersoon kan zijn.

Wat betreft 'Onderzoekapparatuur' suggereert Rudy Herman als negende punt 'participatie in Europese initiatieven' op te nemen, wat gevolgd wordt door de vergadering.

Onder 'Advies en netwerking' wordt toelichting gevraagd en gegeven over wie zetelt in de Stuurgroep Vlaamse Baaien. VLIZ is hierin opgenomen om doorvertaling te geven van wat leeft binnen de ruimere zee- en kustwetenschappelijke gemeenschap. Dit toont tevens de rol van deze vergadering om bijvoorbeeld geïnformeerd te worden over belangrijke evoluties.

Jan Mees en Frank Mostaert lichten verder toe hoe universitaire groepen in de toekomst mogelijk zullen worden betrokken binnen het initiatief 'Vlaamse Baaien'.

## **ADVIES:**

De vergadering juicht de gestructureerde en efficiënte aanpak in het verloop van de toekomstige vergaderingen van de wetenschappelijke commissie toe en verklaart zich akkoord met deze nieuwe aanpak.

Brigitte Lauwaert vraagt hoe de lengte van de zes lijsten binnen de perken zal worden gehouden. Jan Mees antwoordt dat zaken enkel worden opgenomen als er nieuws te melden is.

### **3. Navigating the Future IV: de grote uitdagingen voor de zeewetenschappen 2011-2020**

Jan Mees licht het hoe en waarom toe van deze reeks visionaire documenten over de toekomst voor het Europese mariene onderzoek, aangemaakt door de Marine Board. De grote luiken in het nieuwe rapport 'Navigating the Future IV' zullen zijn: (1) het begrijpen van de oceanen (ecosystem functioning en biochemische cycli, klimaatwijziging), (2) interactie van mens en oceanen (energie, voedsel, transport, ruimtelijke planning op zee, gezondheid); (3) nieuwe uitdagingen en opportuniteiten; (4) cross-cutting issues = zaken die horizontaal doorheen de thematische invalshoeken van groot belang zijn (communicatie, educatie, infrastructuur, databeheer, observatie, habitatkartering, oceaangeletterdheid...).

De voorzitter geeft het belang aan van dit document voor de toekomst van de zeewetenschappen in Europa (bv. voor FP 8) en dus ook in eigen land. De timing voor 'Navigating the Future IV' - belangrijk om bijvoorbeeld de 'high-level group' die nu reeds gestart is met de eerste voorbereidingen voor FP 8, te helpen sturen - wordt toegelicht door Jan Mees. Rudy Herman gaat, in aansluiting hierop, dieper in op de ideeën rond het 'Joint Programming Initiative' van de funding agencies van de lidstaten, iets wat ook een invloed zal hebben op het achtste Kaderprogramma.

Filip Meysman vindt de voorliggende outline voor 'Navigating the Future IV' eerder conservatief en ziet geo-engineering en de aanpassingen t.a.v. de klimaatwijzigingen als een zeer belangrijk speerpunt voor de toekomst. Jan Mees vermoedt dat deze zaken in het finale document zeker nog aan bod zullen komen en geeft nog mee dat het niet letterlijk vermeld zijn van deze topics veeleer te maken heeft met de stijl en het doelpubliek (niet de wetenschappers, wel beleidsvoerders/wetenschapsfinancierders). Jan Mees argumenteert hoe dit document ook landelijk kan steun bieden aan een mogelijk toekomstig actieplan zeewetenschappen.

Marnix Pieters ziet in het document weinig marge om maritieme archeologie toe te laten. Jan Mees ziet hier evenwel zeker nog mogelijkheden bv. onder 'Marine spatial planning', of onder de cross-cutting issues. Rudy Herman ziet bijkomend mogelijkheden onder 'Joint Programming Initiatives' rond erfgoed.

#### **ACTIE:**

Jan Mees onderzoekt of de eerste draft van 'Navigating the Future IV' met strikte confidentialiteit toch al kan worden verdeeld onder de leden van de Wetenschappelijke Commissie. Op basis hiervan kunnen reacties hierop tegen volgende vergadering worden verzameld en besproken.

### **4. De EuroOCEAN 2010 conferentie en de 'Ostend Declaration'**

Jan Mees licht in een aantal slides deze Europese conferentie in het kader van het Belgisch voorzitterschap toe, die zal plaatsvinden op 12-13 oktober 2010 te Oostende. De 'Ostend Declaration' wordt momenteel voorbereid en zal worden gefinetuned en finaal goedgekeurd tijdens de meeting en gelden als de belangrijkste uitkomst van de EuroOCEAN 2010 meeting.

De voorzitter nodigt hierbij ook alle leden van de Wetenschappelijke Commissie uit om aanwezig te zijn tijdens deze conferentie en geeft aan wat de Belgische aanwezigheid zal zijn inzake sprekers.

#### **ACTIE:**

Jan Mees stuurt de presentatie over EuroOCEAN 2010 ter informatie door naar de leden van de vergadering.

### **5. Toekomst serre-infrastructuur De Haan**

Jan Mees schetst de achtergrond waarbij sinds 2000 een samenwerkingsovereenkomst geldt tussen het VLIZ en afdeling Kust om in dit serrecomplex in De Haan duinonderzoek toe te laten. Het complex werd al die tijd gratis ter beschikking gesteld door afdeling Kust, met bovenop een ondersteuning in de persoon van een conciërge. Het VLIZ verzorgde de begeleiding en de benodigde apparatuur bij de experimenten. Afdeling Kust liet recent weten dat ze zelf het beheer niet langer wenst op zich te nemen en het gebruiksrecht wil overdragen aan het VLIZ. Hierop hebben een aantal onderzoeksgroepen (oa INBO, ANB, UA-Van Grieken,...) het nut van deze infrastructuur nogmaals onderstreept. De Raad van Bestuur heeft intussen het dossier onderzocht en vastgesteld dat het VLIZ die kosten moeilijk zelf kan dragen.

**ACTIE:**

Jan Mees zal deze kwestie verder bespreken met het nieuwe afdelingshoofd Kust en voorstellen wat meer tijd te krijgen zodat een overleg met INBO kan worden georganiseerd ten einde te onderzoeken of daar alsnog een oplossing schuilt. Qua timing lijkt eind 2010 belangrijk, gezien de huisvesting van de conciërge dan ten einde loopt.

Rudy Herman voegt hieraan toe dat zogenaamde 'Experimental sites' gelinkt aan een aantal netwerken in de toekomst mogelijk in een Europese context van gezamenlijk ingezette onderzoeksinfrastructuur, een uitweg kunnen bieden.

**6. Varia**

***'KOREA 2012' EN HET JOINT PROGRAMME INITIATIVE (RUDY HERMAN):***

In opvolging van de drie reeds goedgekeurde JPI's, zullen heel wat lidstaten zich engageren om in de nabije toekomst middelen rond mariene wetenschappen vrij te maken. Deze evolutie is onomkeerbaar. Hieraan gekoppeld is er in 2012 in Korea een conferentie, waarop ook Vlaamse experts worden uitgenodigd zich te profileren. Het IODE Project Office (Oostende) heeft al toegezegd aanwezig te zullen zijn. Jan Mees voegt toe dat eind mei 2010 een Vlaams gezelschap (waaronder VLIZ) de Belgische landelijke biodiversiteitsacties op de Wereldtentoonstelling te Shanghai zal presenteren en dat in dit gezelschap een voorstel kan worden gedaan om ook in Korea present te tekenen.

De vergadering wordt afgesloten om 16.00 uur. De volgende bijeenkomst is een 'open' vergadering, gepland op 25 juni te Oostende.